

# MediaWise Réamhrá



Sa lá atá inniu ann bíonn leanaí timpeallaithe ag teachtaireachtaí margaíochta i bhformhór na réimsí ina saol. Tá na teachtaireachtaí sin chomh forleathan agus chomh háititheach go bhfuil sé tábhachtach a chur ina luí ar leanaí na nithe atá á rá ag na teachtaireachtaí sin a thuiscint.

Is Acmhainn litearthachta SAOR IN AISCE é MediaWise a forbraíodh le húsáid sna ranganna Bunscoile go léir. An aidhm atá leis ná cuidiú le leanaí a bhfeasacht agus a dtuiscint ar na meáin, ar fhógraíocht agus ar mhargaíocht a fhorbairt. Cuideoidh sé seo le leanaí cinntí níos eolasaí a dhéanamh faoina riachtanais agus a mianta bunaithe ar na teachtaireachtaí margaíochta atá mórthimpeall orthu.

## Cuspóir foghlama

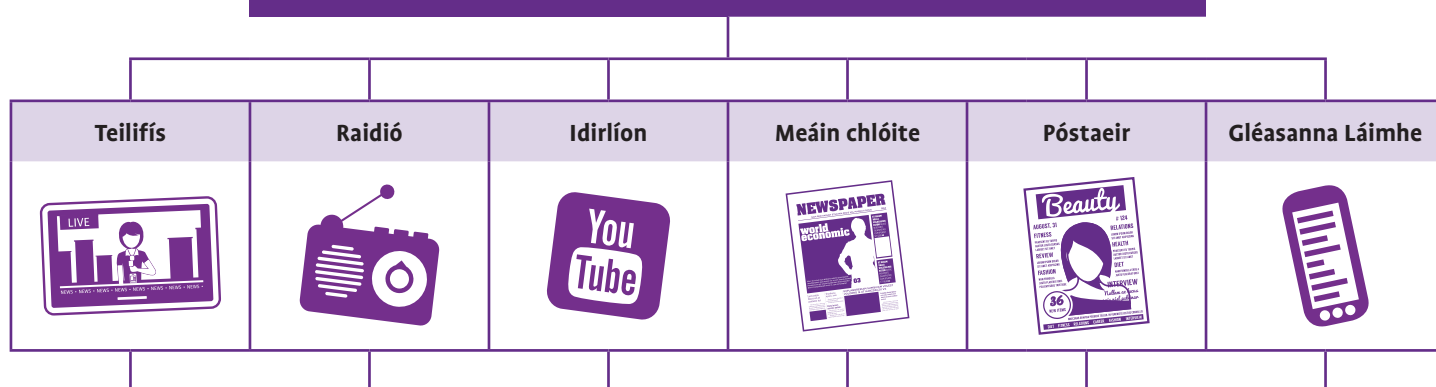
Is é cuspóir MediaWise na scileanna saoil a thabhairt do leanaí a mbeidh gá acu leo chun smacht iomlán a fháil ar na cineálacha éagsúla meáin a bhíonn ag síorathrú agus a bhíonn ar fáil dóibh. Bunaithe ar an gcreat inniúlachta don litearthacht sna meáin a chuir Údarás Craolacháin na hÉireann ar fáil, tá sé mar aidhm leis an acmhainn seo cuidiú le leanaí tuiscint a fháil ar ábhair agus seirbhísí agus meastóireacht chriticiúil a dhéanamh orthusan ionas gur féidir leo roghanna eolasacha a dhéanamh sna meáin chraolta, chlóite agus eile.

## Torthaí foghlama

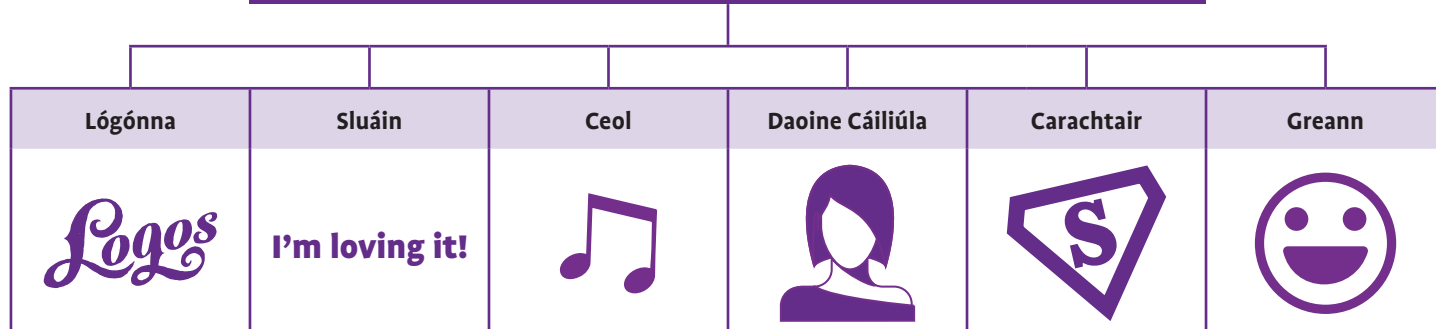
Ar chur i gcrích na hacmhainne seo beidh na leanaí in ann na nithe seo a dhéanamh:

- Sainnithint – cineálacha éagsúla fógraíochta a shainnithint agus cur síos a dhéanamh orthu
- Anailísiú – cuspóir raon fógraí a thuiscint, chomh maith leis na teicnící a úsáidtear chun tionchar a imirt ar dhaoine
- Míniú – a mhíniú conas a mhúnlaíonn rialacha fógraíochta na fógraí a fheicimid
- Meastóireacht – cuidiú le leanaí smaointeoireacht chriticiúil a fhorbairt faoin saol tráchtála timpeall orthu agus cuidiú leo roghanna níos eolasaí a dhéanamh.

## Cad iad na Meáin Chumarsáide?



## Fógraíocht





## Fócas Curaclaim

Cuideoidh naisc churaclaim leat a fheiceáil conas a nascann MediaWise le do chuid teagaisc chun cuidiú le forbairt na foghlama i do sheomra ranga. Cuimsíonn an acmhainn seo a lán réimsí, mar shampla Teanga, OSPS, OSIE, Drámaíocht, Tíreolaíocht, na hAmharcealaíona, Stair agus Matamaitic.

### Naisc Churaclaim do Ranganna 3 agus 4

Teanga	OSIE	OSPS	Drámaíocht	Tíreolaíocht	Na hAmharcealaíona
--------	------	------	------------	--------------	--------------------

## Ag úsáid MediaWise

Is acmhainn ar líne é MediaWise. Tá ocht gceacht ann le haghaidh gach gráid ranga, ag forbairt ar bhealach bíseach thar thréimhse forbartha an linbh. Is féidir leat úsáid a bhaint as MediaWise i gceachtanna le linn na seachtaine scoile, mar go mbaintear leas san acmhainn seo as modheolaíochtaí éagsúla teagaisc agus foghlama ar fud churaclam na bunscoile.

**Dearadh gach ceacht mar sheisiún 40 nóiméad. Cuimsítear i nótaí an mhúinteora imlíne de gach ceacht lena n-áirítear iad seo a leanas:**

- An cuspóir foghlama
- An toradh foghlama
- Na hacmhainní le húsáid
- An mhodheolaíocht.

**Treoir mhionsonrach don cheacht, lena n-áirítear:**

- Bileoga oibre na ndaltaí
- Gníomhaíochtaí
- Gníomhaíochtaí idirghníomhacha.

Is féidir leat iad seo a úsáid go solúbtha agus iad a chur in oiriúint don méid ama a bheidh ar fáil duit.

Áiríonn MediaWise roinnt fíorfhógraí freisin mar thagairt ar féidir úsáid a bhaint astu le linn na gceachtanna agus chun gníomhaíochtaí eile litearthachta sna meáin a spreagadh amach anseo.

## Buíochas

Is mian le **safefood** buíochas a ghabháil le gach duine a bhí páirteach sa tionscadal, go háirithe na múinteoirí scoile agus na leanaí a ghlac páirt sa chéim phíolótach agus a chuir a gcuid ama ar fáil go fial flaithiúil chun an acmhainn a fhorbairt ag an gcéim sin.

Ní fhéadfaí MediaWise a fhorbairt gan cion agus dianobair Sheena Horgan, Iriseoir, Údar agus Sainchomhairleoir sa Mhargáíocht Shóisialta, i bhforbairt struchtúr agus imlíne ábhair na hacmhainne agus comhairle agus ionchur Gearoid McCauley, Múinteoir i mBunscoil St. Senan's, Inis Córthaidh, mar chleachtóir lán taithí. Bhí páirt lárnach ag Corinna Hardgrave, Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath atá ina Comhalta de chuid **safefood**, i bhforbairt an tionscadail. Tá liosta iomlán na gcomhaltaí comhairleacha ag deireadh na hacmhainne seo.



## Topaicí agus ceachtanna

### Topaic 1

Cad iad na Meáin Chumarsáide?

### Ceacht 1

A thuiscint go bhfuil na meáin agus fógraíocht mórthimpeall orainn i ngach áit agus go n-íocann fógróirí na meáin chumarsáide chun a dteachtaireachtaí a chur in iúl mar go bhfuil siad ag iarraidh rud éigin a 'dhíol'

### Ceacht 2

A thuiscint go bhfuil dearcadh ag gach duine

### Topaic 2

An teachtaireacht agus na mothúcháin is bun leis na meáin chumarsáide

### Ceacht 3

Roinnt de a gnéithe éagsúla a úsáidtear sna meáin a aithint agus an chaoi a dtéann siad i bhfeidm ar ár mothúcháin

### Ceacht 4

An difríocht idir mianta agus riachtanais a thuiscint

### Topaic 3

Cé hiad an lucht éisteachta agus féachana?

### Ceacht 5

Na spriocghrúpaí éagsúla a aithint a mbíonn na meáin chumarsáide ag díriú orthu agus na teachtaireachtaí faoi cheilt san fhógraíocht sin a aimsiú

### Ceacht 6

Tús eolais ar choincheap na steiréitíopála

### Topaic 4

An tionchar a bhíonn ag na meáin chumarsáide orainn

### Ceacht 7

An ceangal a fheiceáil idir frithghníomh mothúcháin i leith fógra agus gníomh

### Ceacht 8

Feachtas meáin faisnéise a dhearadh chun a léiriú gur féidir leis na meáin a bheith ina bhfoinse faisnéise a dhéanann an domhan níos lú

## Ba cheart go gcuideodh MediaWise leis na leanaí i Rang 3 agus Rang 4 na nithe seo a leanas a dhéanamh:

1. An difríocht idir cineálacha éagsúla meán a ainmniú agus na meáin éagsúla a fheiceann siad ar bhonn rialta a shainaithint.
2. Cur síos a dhéanamh ar cad is fógraíocht ann agus a aithint go mbíonn fógraíocht le feiceáil i ngach áit.
3. A thuiscint go ndéanann fógraíocht iarracht ceann de na ceithre sprioc seo a leanas a bhaint amach:
  - Rud éigin a insint dúinn is gá dúinn a bheith ar eolas againn
  - Áitiú orainn táirge nó branda a cheannach
  - Áitiú orainn ár n-iompar a athrú
  - Dearcadh a chur chun cinn
4. A thuiscint go bhfuil dearcadh ag gach duine.
5. Roinnt de na gnéithe éagsúla a úsáidtear sna meáin a aithint.
6. A thuiscint conas a théann na gnéithe sin i bhfeidhm ar ár mothúcháin.
7. A thuiscint go gcruthaítear fógraí sa chaoi is go mbraithimis bealach ar leith.
8. Cur síos a dhéanamh cad is mian ann agus cad is riachtanas ann, agus an difríocht eatarthu a thuiscint.
9. A aithint go bhfuil difríocht idir meáin atá spriocdhírthe ar ghrúpaí agus ar dhaoine ar leith (lucht féachana/éisteachta).
10. Na teachtaireachtaí faoi cheilt sna meáin a aimsiú.
11. Coincheap na steiréitíopála a thuiscint.
12. Frithghníomh mothúcháin i leith fógra a nascadh le gníomh ar leith.
13. A thuiscint conas is féidir leis na meáin chumarsáide a bheith ina bhfoinse faisnéise agus conas a dhéanann sé sin an domhan níos lú.

## Naisc churaclam

### Teanga

#### Labhairt

##### Ag cothú spéise sa labhairt

- Éisteacht leis an nGaeilge á labhairt ag an múinteoir agus stór focal agus struchtúr dúshlánach a chloisteáil e.g. sluán sa bhrandáil agus san fhógraíocht.
- Oiliúint a fháil i scil na héisteachta trí úsáid a bhaint as téipeanna, mar shampla éisteacht le scéal, é a athinsint agus é a chur ar téip.
- Éisteacht le treoracha agus iad a leanúint maidir le conas tasc nó próiseas áirithe a dhéanamh

##### Inniúlacht agus muinín in úsáid teanga

- A phlé a bhfuil ar eolas aige/aici faoi thopaic nó faoi phróiseas áirithe agus é sin a úsáid mar bhonn chun coincheapa nua a thuiscint.

#### Léitheoireacht

##### Spéiseanna, dearcthaí, agus scileanna aisghabhála faisnéise a fhorbairt chomh maith leis an gcumas smaointeoireachta

- Spéiseanna agus dearcthaí nua a iniúchadh trí mheán na léitheoireachta

#### Scríbhneoireacht

##### Smaointe a shoiléiriú trí mheán an scríbhneoireachta

- Scríobh faoi smaointe i réimsí eile den churaclam – samplaí de mheán.

### OSPS

#### Mise

##### Ag déanamh cinntí

- Roghanna a dhéantar gach lá a aithint agus machnamh a dhéanamh orthu, ar leibhéal smaointeoireachta éagsúla a bhaineann le cinnteoireacht – tionchair ó phiaraí agus ó na meáin.

#### Mise agus an Domhan Mór

##### Oideachas na Meán Cumarsáide

- Éirí feasach ar na slite difriúla inar féidir eolas a chur in iúl agus foghlaim mar gheall orthu agus faoi conas a bheith roghnach maidir le húsáid an eolais sin, go háirithe i ndáil le teanga, iompraíocht, fírinne agus tuairimí.
- Cláir theilifíse, físeáin, físchluichí agus an t-idirlíon (an gréasán domhanda agus ríomhphost) agus meáin eile nach iad a phlé agus a iniúchadh.
- Tosú ar iniúchadh a dhéanamh ar fhógraí agus cuspóir na fógraíochta a thuiscint.
- Tosú ar iniúchadh a dhéanamh ar na teicnící atá in úsáid sa mhargaíocht agus san fhógraíocht.
- Iniúchadh agus mionscrúdú a dhéanamh ar na ceisteanna a ardaítear go minic sna meáin, agus na bealaí ina gcuirtear iadsan i láthair agus ar chruinneas an léirithe sin.

### Drámaíocht

#### Drámaíocht chun mothúcháin, eolas agus idéanna a iniúchadh d'fhonn tuiscint a chothú

##### Iniúchadh agus déanamh drámaíochta

- Cuidiú le gníomhaíocht drámaíochta a eagrú lena n-áireofaí go háirithe feasacht ar theannas a bhaineann leis an téama a iniúchadh.

##### Léirsmoimeamh ar dhrámaíocht

- An coibhneas atá idir scéal, téama agus taithí an tsaoil a eispéiriú.

##### Comhoibriú agus cumarsáid i ndéanamh drámaíochta

- An cumas a fhorbairt, as ról, cumarsáid a dhéanamh le daoine eile agus comhoibriú leo i múnú drámaíochta

### Tíreolaíocht

#### Scileanna imscrúdaithe tíreolaíoch

##### Ag imscrúdú agus ag tástáil

- Imscrúduithe simplí a dhéanamh, agus sonraí a bhailiú ó fhoinsí éagsúla.

##### Ag Anailísiú

- Sonraí maidir le daoine a shórtáil, a ghrúpáil agus/nó a rangú de réir gnéithe inbhreathnaithe nádúrtha ag úsáid raon critéar iomchuí.
- Patrúin agus gaolmhaireacht san imshaol a chuardach agus a aithint.

##### Ag clárú agus ag cur in iúl

- Torthaí agus tástáil a chlárú agus a léiriú agus feidhm á baint as modhanna éagsúla ar a n-áireofaí meáin bhéil, scríofa, phictiúrtha, ghrianghrafacha, léaráideacha, ghrafacha agus leictreonacha, agus ag úsáid theicneolaíocht an eolais agus na cumarsáide.

##### Imshaoil Dhaonna: Daoine agus Pobail

- Foghlaim faoi na daoine agus faoi na pobail a chónaíonn agus a shaothraíonn sa dúiche máguaird agus i gceantar codarsnach in Éirinn agus léirtheiscint agus meas ceart orthu a shealbhú.

##### Imshaoil Dhaonna: Iompar agus Cumarsáid

- Éirí eolach ar na modhanna cumarsáide atá ar fáil – modhanna poist agus teileachumarsáide, meáin leictreonacha (e.g. satailítí, an t-idirlíon).

### Na hAmharcealaíona

#### Líníocht

##### Líníochtaí a Dhéanamh

- Líníochtaí bunaithe ar mhothúcháin a thabharfaí chun cuimhne go grinn, ar dhearbheispéireas, ar eispéireas samhlaíoch agus ar scéalta a dhéanamh.
- Gréas agus mionsonraí airgtheacha a úsáid chun téamaí samhlaíoch a líniú.
- Líníocht bunaithe ar bhreathnú a dhéanamh